

Skattedirektoratet
Postboks 9200 Grønland
0134 OSLO

Deres referanse
2014/144088

Vår referanse
17/00025-2/EOL

Dato
13.03.2017

Datatilsynets høringsuttalelse - Forslag om ny forskrift til lov om folkeregistrering - Skattedirektoratet

Vi viser høringsnotat av 9. januar 2017 hvor Skattedirektoratet sender forslag til ny forskrift om folkeregistrering på høring.

Datatilsynet har følgende merknader:

§ 3-1-1 Registrering av underkategorier og tilleggsopplysninger

Adresser er en underkategori av personopplysninger som skal registreres i folkeregisteret. I forarbeidene til den nye folkeregisterloven (som ikke er trådt i kraft) er det lagt til grunn at innholdet i de ulike underkategoriene av personopplysninger skal spesifiseres nærmere i forskrift¹. Adresser er i forskriften spesifisert som tre ulike typer; bostedsadresse, tilleggsadresse, postadresse og oppholds-/kontaktadresse. Det er den sistnevnte adressetypen Datatilsynet har merknader til.

Oppholds-/kontaktadresse er en underkategori av adresse også i dagens forskrift. Det nærmere innholdet i denne typen adresse og hva slags formål den er ment å tjene fremgår imidlertid verken av forskriften selv eller forarbeidene til ny lov. At det ikke er tatt stilling til hva denne kategorien adresse skal inneholde understrekes av at det i dagens folkeregister ikke er laget egne felter hvor denne opplysningen kan registreres.

Som følge av vår deltagelse i Eksternt fagråd for modernisering av folkeregister er Datatilsynet blitt kjent med at Skatteetaten har opprettet en egen arbeidsgruppe som har som oppgave å utrede mulighetsrommet for adresser i folkeregisteret. Denne gruppen har blant annet utredet mulighetsrommet for å registrere *oppholdsadresse*. Med oppholdsadresse menes i denne sammenhengen en opplysning om hvor en person faktisk oppholder seg dersom dette ikke er sammenfallende med bostedsadresse. Eksempler kan være studenter, ukependlere, personer med d-nummer, personer som bor i fritidsbolig, pensjonister og andre med langtidsopphold utenfor registrert bostedsadresse.

¹ Prop. 164 L (2015-2016) s. 21

Vi er også kjent med at SSB og Kartverket har argumentert for at oppholdsadresse må inn i folkeregisteret. SSB mener videre at det er nødvendig at hver enkelt oppgir *hvorfor* en oppholder seg på en annen adresse enn bostedsadressen og *hvor lenge* vedkommende skal oppholde seg der.

Begrunnelsene som er anført for behovet for opplysninger om hvor folk faktisk oppholder seg er forskning, statistikk, beredskapsformål og planlegging av offentlige tjenester. I tillegg er det enkelte rettigheter som er knyttet til faktisk oppholdssted.

Det er så vidt vi kjenner til ikke tatt stilling til hvorvidt en slik registrering skal være en plikt eller frivillig.

Datatilsynet mener at det å kreve at borgere oppgir hvor de oppholder seg til enhver tid er et inngrep i den enkeltes rett til vern om sitt privatliv. Å kreve at det i tillegg opplyses om hvorfor man oppholder seg der man er og hvor lenge er enda mer inngripende. En slik detaljregistrering fra myndighetenes side kan ikke gå så langt inn i enkeltborgernes privatsfære uten at dette er godt begrunnet. En slik begrunnelse finner vi verken forarbeidene til folkeregisterloven eller høringsnotatet til forslag til forskrift. Utover plikten til å oppgi bosted for skatteformål må det følgelig være opp til hver enkelt å bestemme om og hvor de skal kunne kontaktes av statlige myndigheter.

Vi mener videre det er et problem at diskusjonen om hva som skal være innholdet i opplysningene om adresse er ikke synliggjort i høringsnotatet. For det første underkommuniserer det at det faktisk er aktuelt å fylle kategorien *oppholdsadresse* med personopplysninger som hittil ikke har vært der. Om det ikke er en materiell endring så mener vi det er en faktisk endring som burde vært omtalt i høringsnotatet.

Fort det andre gjør en så lukket prosess det umulig for allmennheten å si sin mening om en slik endring. Vi antar at det er en endring som vil berøre mange, og som det dermed er viktig å ha en reell høringsrunde på.

§ 5-1-2 Båter og mobile hjem

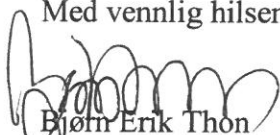
Datatilsynet støtter forslaget til ny bestemmelse i folkeregisterforskriften som sørger for at personer som bor i båter og andre mobile hjem har mulighet til å registreres med fast bosted.

Vi har i høringen til ny folkeregisterloven påpekt den uheldige situasjonen denne gruppen har vært i da de havner i kategorien «uten fast bosted», noe som oppleves som stigmatiserende. Å havne i denne kategorien har for eksempel store konsekvenser med hensyn til muligheten til å ta opp lån og forsikring.

§ 5-1-7 Institusjon

Datilsynet støtter forslaget om å oppheve denne bestemmelsen som førte til at en liten gruppe personer som bor på institusjon, og samtidig har fast bosted i hjemkommunen, fikk status «uten fast bosted». Dette er som nevnt over en status som både kan oppleves som stigmatiserende og som kan få betydning for muligheten til å ta opp lån og forsikring.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Eirin Oda Lauvset
seniorrådgiver

Kopi: Kommunal- og moderniseringsdepartementet
v/Statsforvaltningsavdelingen
Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO

